

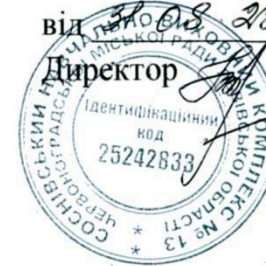
Соснівський навчально-виховний комплекс №13

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення педагогічної ради

від 30.08.23 протокол № 1

Директор І. М. Катарина

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

«УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 6 КЛАС»

Розроблено на основі модельної навчальної програми «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б.)

Зміст навчальної програми забезпечує підручник «Українська література. 6 клас» (автори: Заболотний В. В. Заболотний О.В., Слоньовська О.В., Ярмольська І.В. Українська література: підручник для 6-го класу закл. загальн. середн. освіти. К.: «Літера ЛТД», 2023)

2023 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма створена відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898, відповідає меті й ідейним засадам цього документа та реалізує результати, окреслені в ньому. Ураховано положення Типової освітньої програми для 5–9 класів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235, а також Робочий навчальний план Соснівського НВК №13. **Програму створено на основі модельної навчальної програми «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б.), рекомендованої Міністерством освіти і науки України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795).**

У шкільній освіті література займає особливе місце, оскільки є невід’ємною складовою формування гуманістичного світогляду сучасної особистості, потужним носієм ідентичності нації, її генетичного коду, тому в контексті національного самоусвідомлення й самоствердження її роль незаперечна й важлива.

Курс **«Українська література»** – важлива складова мовно-літературної освітньої галузі. Його основною метою є розвиток і формування грамотного, естетично розвинутого і творчого читача з гуманістичним світоглядом, який володіє українською мовою, читає інформаційні та художні тексти задля духовного, культурного та національного самовираження, для збагачення емоційного досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтирів і ставлень. Досягнення мети передбачає розв’язання таких **завдань**:

- формувати вміння сприймати літературний твір як мистецьке явище, розуміти його оригінальну своєрідність, давати власну аргументовану оцінку;
- формувати вміння визначати національну своєрідність та загальнолюдську значущість творів класичної та сучасної української літератури;
- формувати вміння осмислено сприймати, оцінювати, декодувати художній текст через свідоме оволодіння літературними поняттями та термінами;
- розвивати інтерес і здатність до самостійної читацької діяльності для задоволення різних потреб читача;
- формувати вміння самостійно працювати з різними видами і джерелами інформації;
- відпрацьовувати комунікативні вміння, образне, логічне та критичне мислення, культуру полеміки;
- формувати вміння безпечного і критичного використання медіапродукції, здатності створювати медіапродукти і спілкуватися за допомогою медіазасобів.

Структура навчальної програми, її змістове наповнення передбачають урахування вікових особливостей учнів, психології сприйняття дитиною творів художньої літератури, а також специфіку сучасного інформаційно-комунікативного простору та загальносвітових процесів глобалізації.

При укладанні програми було враховано одну з найактуальніших проблем – наступність, адже успіхи шкільного навчання суттєво залежать від якості знань та умінь, сформованих у попередніх класах. З огляду на це вчитель спирається на набуті практичні вміння учнів, а саме: застосовувати різні види читання (аналітичне, переглядове, вибіркове) відповідно до мети, використовувати засоби виразності, застосовувати прийоми смислового читання, способи роботи з книгою. Підібрані в програмі тексти для опрацювання дають можливість не тільки розширити коло читання, а й продовжувати формувати та удосконалювати читацьку діяльність школярів відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти, а саме: удосконалювати вміння діалогічної взаємодії з текстом, уміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати інформацію та використовувати її в різних комунікативних ситуаціях; збагачувати читацький досвід, формувати вироблення алгоритму прочитання художніх творів різних естетичних систем, жанрів, стилів, а також розвивати в учнів поняття про різні види медіа та використані в них засоби впливу на читача, формувати уміння здійснювати пошук, добирати, критично оцінювати і безпечно користуватися медіазасобами.

Курс української літератури в 6 класі структуровано за такими взаємопов'язаними тематично-проблемними **розділами**: «Пісенні скарби рідного краю», «Поетичний дивосвіт», «Живильні джерела мудрих книг».

Кожен розділ охоплює теми та перелік основних змістових блоків, які створюють передумови для ознайомлення учнів з різноманітною дитячою літературою та передбачають взаємодію організованої та самостійної читацької діяльності учнів, що сприяє формуванню дитини-читача.

Кожен змістовий блок містить перелік **текстів для обов'язкового вивчення та варіативні твори**, які можна розглядати додатково, за вибором учителя, наявністю часу або самостійно. Твори дібрано за принципами художньо-естетичних критеріїв, жанрово-тематичної розмаїтості, ідейно-ціннісних особливостей, осучаснення змістового матеріалу та з урахуванням читацьких інтересів дітей.

Тематика змістових блоків спрямована на досягнення належного рівня сформованості вміння читати, сприймати, аналізувати, інтерпретувати й оцінювати усну інформацію та використовувати її в комунікативних цілях. Змістом програми також передбачено засвоєння певного кола усвідомлених понять із **теорії літератури**, необхідних для аналізу та інтерпретації тексту.

Навчальна програма передбачає вивчення **літератури рідного краю**, що уможливорює ознайомлення учнів із творчістю письменників-земляків. Для цього виділяються окремі години та обрано тексти для розгляду.

Опрацювання змістового матеріалу відбувається через **орієнтовні види навчальної діяльності**. Навпроти кожного виду діяльності подано, які очікувані результати можуть досягти учні, на чому має акцентувати увагу вчитель під час реалізації цих завдань. Більшість орієнтовних видів навчальної діяльності відображає синергетичний підхід до освітнього процесу, коли виконання завдань підсилюють ефект навчання та ґрунтуються на конструюванні знань, а не на їх відтворенні, що демонструє засади партнерства та дитиноцентризму в освітньому процесі.

ОСНОВНА ЧАСТИНА
6-й клас
(70 годин, 2 год на тиждень)

Текстуальне вивчення творів – 60 год.

Повторення та узагальнення – 2 год.

Література рідного краю – 2 год.

Позакласне читання – 4 год.

Розвиток мовлення – 4 год (у межах годин на текстуальне вивчення)

Резерв годин для використання на розсуд учителя – 2 год.

№ за/п	К-т ь год	Зміст навчального предмета	Очікувані результати навчання	Види навчальної діяльності
РОЗДІЛ 1. ПІСЕННІ СКАРБИ РІДНОГО КРАЮ – 15 год				
ТЕМА 1. ЧАРІВНА МЕЛОДІЯ СЛОВА. Народна обрядова пісня – 8 год				
1	1	Роль і місце пісні в житті українців. Головні календарні обряди. Пісня – музично-поетичний жанр фольклору. Народна обрядова пісня, її різновиди. Зв'язок із стародавніми обрядами. Варіантність народних пісень. ТЛ: народна пісня, повтори, анафора.	Знає про виникнення обрядової поезії, її різновиди; читає народні пісні відповідно до особливостей інтонації; розуміє зміст почутих пісень, толерантно реагує, використовуючи формули мовного етикету, етично висловлює власне ставлення до почутого; розрізняє особливості народних пісень відповідно до їх жанрово-родової належності та стильових ознак; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу пісень.	Робота з епіграфом, афоризмом Випереджувальне завдання «Традиції та обряди українців» «Відстрочена відгадка» Синквейн «Пісня»
2	6	Пісні зимового, весняного та літнього циклів. Провідні мотиви народних пісень. Засоби художньої виразності в піснях (метафора, епітет, персоніфікація, порівняння). <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Пісні літнього циклу: « У ржі на межі », « Ой біжить, біжить мала дівчина », « Проведу я русалочки до бору »(русальні); « Заплету віночок », « Ой вінку мій, вінку », « Купайло, Купайло! »(купальські); « Маяло житечко, маяло », « Там у полі криниченька »(жниварські); зимового циклу: « Ой хто, хто Миколая любить », « Засівна », « Нова радість стала »,	Читає народні пісні відповідно до особливостей інтонації; визначає провідні мотиви пісень; характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх, на сприйняття тексту пісні; визначає спільні та різні елементи і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; передає з використання окремих способів і засобів візуалізації враження від народних пісень; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	Спостереження-дослідження Робота в групах «Досліджуємо слово» Карта розуму «Тропи» Створення реклами за прочитаним твором Вивчення напам'ять

		«Добрий вечір тобі, пане господарю!», «Щедрик, щедрик, щедрівочка».		
		Варіативні твори: «Бігла теличка та й з березничка», «Ой сивая та й зозуленька», веснянки «Ой весна, весна – днем красна», «Ой кувала зозуленька», «А в кривого танця», «Благослови, мати», «Розвивайся, лозо, борзо», календарно-обрядові пісні рідного краю.		
3	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
ТЕМА 2. ЧАРІВНА МЕЛОДІЯ СЛОВА. Народні колискові пісні. Пісні літературного походження– 7 год				
4	1	Народні колискові пісні: Лексичні особливості колискових пісень (зменшувально-пестливі слова, анафора). ТЛ: колискова. Обов'язкові для вивчення твори: «Ой ти, коте, коточок», «Ой ну, люлі, дитя, спать».	Читає колискові пісні з урахуванням лексичних та інтонаційних особливостей; характеризує вплив окремих деталей, зокрема художніх, на сприйняття тексту пісні; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прослуховуванням колискових пісень; удосконалює письмовий текст.	Синквейн «Коліскова» Гра «Мозаїка» Інтерв'ю «Чи знаю я народні колискові пісні» Вільне есе
5	5	Пісні літературного походження. Тематика та особливості цих пісень. Пісні, що стали народними. Урочисті пісні. Гімн. ТЛ: гімн. Обов'язкові для вивчення твори: Павло Чубинський та Микола Вербицький. «Ще не вмерла України...». Олександр Кониський. «Молитва». Станіслав Чарнецький та Григорій Трух. «Ой, у лузі червона калина похилилася». Дмитро Луценко. «Як тебе не любити, Києве мій».	Читає літературні пісні відповідно до особливостей інтонації; визначає основні мотиви пісень; розрізняє відому й нову для себе інформацію; висловлює в усній та/або письмовій формі власні почуття, враження, викликані прочитаним, своє ставлення до зображених у поезії явищ; аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу.	Робота в групах «Навчаємося спільно» Дослідження-порівняння явищ Вправи з ключами «Творча майстерня» Вивчення напам'ять
6	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
РОЗДІЛ 2. ПОЕТИЧНИЙ ДИВОСВІТ – 12 год				
ТЕМА 3. ЧУТТЯ ГАРМОНІЇ У СЛОВІ – 12 год				
7	9	Тематичне розмаїття поезії (неповторний світ дитинства в поезіях, важливість родинних цінностей, гармонія людини і природи). ТЛ: ліричний герой. Обов'язкові для вивчення твори:	Читає поетичні твори відповідно до мети читання та інтонаційних особливостей; визначає основні мотиви поезій; характеризує вплив інтонації на зміст; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси для	Робота з епіграфом «Візитівка письменника» Творчий експеримент «Ліричний настрій» Вправи з ключами

		Тарас Шевченко. «Думка» («Тече вода в синє море»), «Іван Підкова». Леся Українка. «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська», «Співець». Станіслав Чернілевський. «Теплота родинного інтиму...», «Забула внучка в баби черевички...». Ірина Жиленко. «Жар-Птиця», «Підкова», «Гном у буфеті». <i>Варіативні твори:</i> Ігор Калинець. «Стежечка», «Блискавка», «Веселка», «Криничка», «Дим». Платон Воронько. «Пахне хліб», «Солодка вода». Максим Рильський. «Збирають світлі, золоті меди...», «Запахла осінь в'ялим тютюном...», «Люблю похмурі дні...». Олександра Бурбело. «Я лиш струна на арфі України», збірка «Золота Росинка». Мар'яна Савка. «Україна». Іван Андрусяк. «Розмова», «Зорі й місяць», «Колискова».	задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; пояснює вплив поезії на формування власного естетичного смаку, читацьких інтересів; обирає самостійно поезії для читання, аргументує свій вибір; творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір; створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; аналізує зміст написаного з погляду цілісності та повноти викладу.	Робота в групі «Місткий кошик» Виразне читання поезії Робота в парах «Навчаємося спільно» Гра «Загадкова скринька» «Творча майстерня»
8	1	Художні, персоніфіковані образи поезій. Настрої, почуття, поетичні роздуми ліричного героя про любов, доброту, красу, високу духовність.	Характеризує емоційний стан ліричного героя; проводить паралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; визначає основні мотиви поезій; визначає спільні та різні елементи і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; пояснює вплив поезії на формування власного естетичного смаку, читацьких інтересів; висловлює своє ставлення до думок інших, зважаючи на неповноту або суперечливість почутої інформації.	Гра «Відчуй настрій» Літературне лото Гра «Загадкова скринька» «Діаграма Венна» Міні-проект «Моє бібліотека» Вивчення напам'ять
9	1	Віршована мова. Стопа. Віршовий розмір (ямб, хорей, пірихій). ТЛ: віршові розміри ямб, хорей.	Обґрунтовує значення інформації, здобутої в прочитаному тексті, для розв'язання визначених завдань, використовуючи різні жанри, форми і способи представлення повідомлень.	«Літературознавча експертиза»
10	1	<i>Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.</i>		
РОЗДІЛ 3. ЖИВИЛЬНІ ДЖЕРЕЛА МУДРИХ КНИГ – 33 год				
ТЕМА 4. ІЗ ВИДИМОГО ПІЗНАВАЙ НЕВИДИМЕ. В.Рутківський, М.Вороний–7 год				
11	4	Тематичне розмаїття класичної та сучасної прози. Повісті на історичну тематику. Жанрові та композиційні особливості повістей.	Читає прозові тексти у різний спосіб відповідно до мети читання; формулює тему та основну думку прозового тексту; співвідносить зміст прозового	Карта розуму «Епічний твір»

		ТЛ: повість (загальне ознайомлення). <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Володимир Рутківський. «Джури козака Швайки»(скорочено). <i>Варіативні твори:</i> Андрій Кокотюха. «Таємниця козацького скарбу». Марія Морозенко. «Іван Сірко – великий характерник», «Іван Сірко – славетний кошовий».	тексту з історичним та культурним контекстом; пояснює функції основних складників друкованого чи цифрового текстового джерела інформації (заголовка, змісту, анотації тощо), розрізняє складники структури тексту відповідно до його жанрово-родової належності та стилевих особливостей; відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у літературному творі, що розкривають зміст твору; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводить паралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів літературного твору (цитат, уривків, епізодів, вчинків персонажів тощо) із власними потребами для особистісного розвитку; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; створює текст за визначеними характеристиками на основі певної графічної інформації; творчо опрацьовує прочитаний текст, у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів; проєціює власний життєвий досвід на порушені в тексті проблеми; описує свої літературні вподобання, наводячи приклади прочитаних творів; ефективно використовує інформаційні ресурси для задоволення власних читацьких потреб і розширення кола читацьких інтересів; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	«Візитівка письменника» «Оживи світлину» «Відгадай, хто я» Робота в групах «Мудрі сови» Гра «Темна конячка» «Запитання до тексту» Робота з інфографікою Гра «Втрачена інформація» Робота в групах «Коло думок» «Моделювання» Мальований скрайбінг «Літературознавча експертиза» «Займи позицію» «Шість капелюхів мислення» Буктрейлер
12	1	Ліро-епічний твір. Специфіка ліро-епічного твору. Поеми на історичну тематику (козацька доба). Патріотичні мотиви, героїзм та відвага козаків. ТЛ: ліро-епічний твір, поема. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Микола Вороний. «Євшан-зілля».	Читає ліро-епічні твори у різний спосіб відповідно до мети читання та композиційних особливостей; формулює тему та основний мотив поеми; співвідносить зміст поеми з історичним та культурним контекстом; визначає спільні та різні елементи змісту і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; характеризує	«Візитівка письменника» «Оживи світлину» Робота в групах «Навчаючи вчуся» «Асоціативний кущ» «Діаграма Венна»

			поведінку та вчинки героїв; відтворює основні думки і факти, окремі висловлювання персонажів у ліро-епічному творі, що розкривають зміст почутого повідомлення; аргументує власну оцінку прочитаного тексту, наводячи доречні цитати; створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; удосконалює письмовий текст.	Вільне есе
13	1	Тема та основна думка поеми. Сюжетні елементи, розгортання подій. Засоби художньої виразності в поемі. Автор твору і ліричний герой.	Визначає основну і другорядну інформацію, мікротеми, важливі деталі в поемі; розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них; характеризує вплив засобів художньої виразності на зміст твору; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту.	«Запитання до тексту» Робота в парах «Досліджуємо слово» Літературна вікторина «Упізнай героя» Гра «Літературне лото»
14	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
ТЕМА 5. ІЗ ВИДИМОГО ПІЗНАВАЙ НЕВИДИМЕ. В.Нестайко, Я.Стельмах, Л.Воронина–13 год				
15	12	Захопливий сюжет пригодницьких повістей. Мрії і дійсність, смішне й комічне в повістях. Сюжетні та композиційні особливості повістей. Цікаві й романтичні персонажі. ТЛ: сюжет. Обов'язкові для вивчення твори: Всеволод Нестайко. «Тореадори з Васюківки». Ярослав Стельмах. «Митькозавр з Юрківки, або Химера лісового озера». Леся Воронина. «Таємне Товариство боягузів, або засіб від переляку № 9». Варіативні твори: Всеволод Нестайко. «Таємниця Віті Зайчика», «Неймовірні детективи». Ярослав Стельмах. «Найкращий намет», «Вікентій Прерозумний». Іван Багмут. «Пригодичорного kota Лапченка, описані ним самим». Іван Андрусяк. «Вісім днів із життя Бурундука».	Читає повісті у різний спосіб відповідно до мети читання; визначає тему, сюжетно-композиційні особливості та проблематику повістей; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводить паралелі між образами і ситуаціями, зображеними в повісті, і власним життєвим досвідом; проектує власну поведінку в ситуаціях, подібних до тих, що зображено в тексті; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; виявляє взаємозв'язок змісту або інших компонентів твору із власними потребами для особистісного розвитку; вирізняє спільні та різні риси між власним мовленням і мовленням інших осіб, урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами.	Випереджувальні завдання Гра «Так – Ні» «Займи позицію» Групування «Образ героя» Гра «Упізнай героя» «Картинна галерея»(ілюстрації, комікси до творів) Рольова гра
16	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		
ТЕМА 6. ІЗ ВИДИМОГО ПІЗНАВАЙ НЕВИДИМЕ. ВІД СМІШНОГО ДО ВЕЛИКОГО.				

З.Мензатюк, С.Руданський, П.Глазовий, Леонід Глібов–13год				
17	4	Таємничі, веселі й незвичайні події у фантастичних творах. Порушення питань моралі, дружби, добра, любові, толерантного ставлення до інших, прагнення гармонії зі світом. Кмітливі й винахідливі герої фантастичних творів. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Зірка Мензатюк. «Ангел Золоте Волосся»(скорочено). <i>Варіативні твори:</i> Сергій Оксенік «Лісом, небом, водою. Книга 1. Лисий» (скорочено). Емма Андіївська .«Казка про яян», «Говорюща риба». Галина Пагутяк. «Втеча звірів, або Новий бестіарій» (скорочено). Дара Корній. «Петрусь химородник» (скорочено).	Читає фантастичні твори у різний спосіб відповідно до мети читання; визначає тему, сюжетно-композиційні особливості та проблематику повістей; творчоопрацьовує прочитаний текст, у разі потреби змінюючи персонажів, додаючи окремі епізоди, переказуючи прочитане з позиції одного з персонажів; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводитьпаралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; розкриває актуальність літературних творів у контексті викликів сучасності та власних життєвих потреб; висловлюється в захищеному цифровому середовищі щодо проблем, пов'язаних із життєвим досвідом, зокрема із читацькою практикою; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	Вправи з ключами «Мікрофон» «Запитання до тексту» «Моделювання» «Займи позицію» Міні-проект «Фантастична мандрівка»
18	4	Гумористичні твори. Гумористичне й сатиричне зображення. Жанрова різноманітність гумористичних творів (анекдоти, байки, усмішки, гуморески, співомовки тощо). Роль гумору в життіукраїнців. Іронічно-пародійна, викривальна спрямованість гумористичних творів. Гуморески. Співомовки. ТЛ: гумор, сатира, гумореска, співомовка. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Степан Руданський. «Добре торгувалось», «Запорожці у короля», «Торбин брат». Павло Глазовий. «Еволюція», «Найважча роль», «Заморські гості», «Похвала». <i>Варіативні твори:</i> Степан Руданський. «Окуляри», «Розумний панич», «Лінивий», «Гуменний», «Свиня свинею». Павло Глазовий. «Кухлик», «Допитливий син». Петро Ребро. «Козацькі жарти».	Читає гумористичні твори у різний спосіб відповідно до мети читання та інтонаційних особливостей; визначає тему, сюжетно-композиційні особливості та викривальну спрямованість гуморесок; характеризує особливості форми гуморесок та співомовок, зумовлені змістом; формулює висновки відповідно до поставленого завдання на основі аналізу опрацьованого тексту; за мотивами прочитаного виявляєвзаємозв'язок змісту або інших компонентів твору із власними потребами для особистісного розвитку; проєціює власний або відомий життєвий досвід на порушені в гумористичних творах проблеми; добирає доречні засоби мовної виразності для оформлення власного висловлення; створює письмові тексти визначених типів, стилів і жанрів, зважаючи на мету, адресата, власний життєвий досвід; удосконалює письмовий	Синквейн «Гумор» «Інтерв'ю з письменником» Робота в групах «Дерево рішень» «Запитання до тексту» «Творча майстерня» Міні-проект «У полоні сміху»

			текст; за мотивами прочитаного створює власний медійний продукт.	
19	2	Байка. Гумор і сатира в байках. Герої байок. Будова та алегоричний зміст. ТЛ: байка, алегорія, мораль. <i>Обов'язкові для вивчення твори:</i> Леонід Глібов. «Щука», «Муха і Бджола», «Жаба і Віл». <i>Варіативні твори:</i> Леонід Глібов. Байки (на вибір учителя).	Читає байки відповідно до інтонаційних особливостей та мети читання; характеризує порушені в байці проблеми; виявляє і відтворює алегоричний зміст байки, розрізняючи інтонацію, силу голосу, логічні наголоси, темп, паузи, міміку, жести; творчо використовує мовні засоби, обираючи із запропонованих варіантів доречні нестандартні рішення, обґрунтовуючи зроблений вибір; характеризує поведінку та вчинки героїв; проводить паралелі між образами і явищами, зображеними в тексті, і власним життєвим досвідом; вирізняє спільні та різні риси між власним мовленням і мовленням інших осіб, урізноманітнює власне мовлення завдяки читанню літературних творів, роботі із словниками та довідковими джерелами; унаочнює та візуалізує текст, використовуючи різні засоби для відтворення змісту.	«Візитівка письменника» Синквейн «Байка» Створення ілюстрацій до байок Інсценізація байки
20	2	Науково-художня та науково-популярна література як різновид дитячої пізнавальної літератури (<i>загальне ознайомлення</i>). Навчальна література, тексти із ЗМІ (<i>загальне ознайомлення</i>). <i>Варіативні твори (2-3 тексти на вибір учителя):</i> Олекса Воропай. «Звичаї нашого народу» (<i>фрагменти</i>). Людмила Старицька-Черняхівська. «Хвилини життя Лесі Українки» (<i>фрагменти</i>). Володимир Панченко. «Молоді літа Володимира Винниченка» (<i>фрагменти</i>). Микола Славинський. «Її благословив Господь» (<i>фрагменти</i>). Книги серії «Життя видатних дітей» (М.Павленко, І. Андрусяк, А.Кокотюха, В.Лис, С.Процюк, Л.Воронина). Медіатексти: візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, комп'ютерні ігри; реклама (тематика медіатекстів відповідає віковим особливостям дітей).	Читає тексти різних стилів і жанрів у різний спосіб відповідно до мети читання; визначає спільні та різні елементи і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; аргументує власну оцінку прочитаного тексту, наводячи доречні цитати; визначає спільні та відмінні елементи змісту і форми подібних за певними структурними ознаками текстів; розпізнає основні виражальні засоби, використовує окремі з них; описує свої літературні вподобання, знає, яким чином можна задовольнити потреби у знаходженні нової інформації.	Робота в парах «Навчаємося спільно» «Запитання до тексту» «Відстрочена відгадка» «Шість капелюхів мислення» «Мікрофон» «Рольова гра»
21	1	Діагностування (у різний спосіб) прогресу набуття учнями знань і компетентностей.		

Для вивчення напам'ять

1. Календарно-обрядові пісні: 2 пісні (на вибір).
2. Гімн «Ще не вмерла України...» і одна пісня літературного походження (на вибір).
3. Леся Українка. «Мрії», «Як дитиною, бувало...», «Тиша морська» - один вірш (на вибір).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ

Наказ МОН № 289 від 01.04.2022 року

«Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, що проводить заклад, є **формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне**. За вибором закладу оцінювання можна здійснювати за системою оцінювання, визначеною законодавством, або за власною шкалою. За умови використання власної шкали заклад має визначити правила переведення загальної оцінки результатів навчання семестрового та річного оцінювання до системи, визначеної законодавством, для виставлення у Свідоцтві досягнень.

Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою), а його результати позначають цифрами від 1 до 12. За рішенням педагогічної ради (за потреби) заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання.

Свідоцтво досягнень (Додаток 1) відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти. Надана форма Свідоцтва досягнень є **орієнтовною**, перелік предметів та інтегрованих курсів визначається закладом освіти відповідно до затвердженої освітньої програми. Перед друком Свідоцтва досягнень рекомендовано видалити зайві рядки або підкреслити назви курсів відповідно до освітньої програми закладу освіти.

Графа «Характеристика навчальної діяльності» сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Зазначену графу заповнює класний керівник за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Спостереження проводять упродовж року за планом, визначеним закладом освіти. Рекомендовано позначати особливо виражені наскрізні вміння учня/учениці, зокрема, вияв інтересу до навчання, розуміння прочитаного, вміння висловлювати власну думку, критично та системно мислити, логічно обґрунтовувати власну позицію, діяти творчо, вияв ініціативи у процесі навчання, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими з метою заохочення подальшого розвитку відповідних умінь. Заповнення граfi здійснюють шляхом виставлення відповідної позначки навпроти сформованого вміння. Педагогічні колективи можуть виробляти власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї граfi здійснюють після завершення кожного навчального року або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу. Заповнення граfi «Характеристика

результатів навчання» здійснюють відповідно до переліку навчальних предметів, визначених затвердженою освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року.

Рекомендується у класних журналах і в Свідоцтві перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначати першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий) або за допомогою виставлення відповідних балів.

Формувальне(поточне формувальне)оцінювання, окрім рівневого або бального можна здійснювати у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо). Основною ланкою в системі контролю у закладах загальної середньої освіти є поточний контроль, що проводять систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу. Також звертаємо увагу на важливість урахування мотиваційно-стимулюючої функції поточного оцінювання.

Тематичне оцінювання пропонуємо здійснювати на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховують.

Семестрове оцінювання можна здійснювати за результатами контролю груп загальних результатів, відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводять з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складають на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Звертаємо увагу, що Семестровий контроль може бути комплексним, проводитись у формі тестування тощо. Фіксація записів тематичного та семестрового оцінювання проводиться в окремій колонці без дати. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюємо на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводять.

Якщо рівень результатів навчання учня (учениці) визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та свідоцтві досягнень, таблиці навчальних досягнень роблять запис «не атестований(а) (н/а)».

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

Додаток 1

(назва закладу загальної середньої освіти)

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ

учня / учениці _____ класу

(прізвище та ім'я учня / учениці)

_____ навчальний рік

Характеристика навчальної діяльності*	Стан сформованості (сформовано/формується)
виявляє інтерес до навчання	
виявляє розуміння прочитаного	
висловлює власну думку	
критично та системно мислить	
логічно обґрунтовує власну позицію	
діє творчо	
виявляє ініціативу в процесі навчання	
конструктивно керує емоціями	
оцінює ризики	
самостійно приймає рішення	

розв'язує проблеми	
співпрацює з іншими	

Характеристика результатів навчальної діяльності

Навчальний предмет	Результати навчання	Рівень досягнення результатів навчання		
		I семестр	II семестр	Рік
Українська мова	Сприймає усну інформацію на слух / Аудіювання			
	Усно взаємодіє та висловлюється / Говоріння			
	Сприймає письмові тексти / Читання			
	Письмово взаємодіє та висловлюється / Письмо			
	Загальна оцінка результатів навчання**			

** У разі виставлення загальної підсумкової оцінки, після визначення рівня досягнень за кожною групою результатів, використовувати окремий рядок для виставлення загальної оцінки.

Додаток 2

Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності
	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова КМУ № 898 від 30.09.2020 р.: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Закон України «Про освіту» (Прийняття від 05.09.2017. Набрання чинності 28.09.2017): <https://osvita.ua/legislation/law/2231/>
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (16 січня 2020 р.): <https://osvita.ua/legislation/law/2232/>
4. Методичні рекомендації для розроблення модельних навчальних програм: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/03/25/metod.pdf>
5. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти. Наказ МОН № 289 від 01.04.2022 року: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86195/
6. Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В.П., Січка С.І., Шило С.Б.) (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795): <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Arkhypova.Sichkar.Shylo.14.07.pdf>
7. Підручник. Заболотний В. В. Заболотний О.В, Слоньовська О.В., Ярмутьська І.В. Українська література: підручник для 6-го класу закл. загальн. середн. освіти. К.: «Літера ЛТД», 2023: <https://pidruchnyk.com.ua/2617-ukralit-6-klas-zabolotnyi.html>
8. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (Наказ МОН від 19.02.2021 р. № 235: <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/602/fd3/0bc/602fd30bccb01131290234.pdf>